

Liturgie voor de viering van zondag 2 december 2018; Eerste Advent

Plaats: Ontmoetingskerk

Aanvangstijd: 10.00 uur

Voorganger: ds. Peter van der Schans

Organist: Jan de Geus

Thema: Er komt een nieuwe leider

Kindernevendienst: Groep 1 t/m 8

Protestantse gemeente te IJsselstein

**Protestantse
Kerk**

De Paaskaars brandt

Orgelspel vooraf: Hier kunt u luisteren naar de melodie van het projectlied dat we gebruiken 'Geloof met me mee'. Zie volgende kolom.

De dienstdoende ambtsdragers komen binnen

Welkom door de voorganger

AAN HET BEGIN

Toewijding door stil gebed en kort orgelspel: 'Aus meines Herzens Grunde' (Gaat stillen in den lande, LB 440), J. Chr. Bach (1642-1703)

We gaan staan

Groet

Bemoediging

We zingen: Intochtslied (staande): Psalm 72:4 en 6

De gemeente gaat weer zitten

We staan stil bij de Adventskrans
(Hannah en Ruben)

*Eén kaarsje,
een heel klein lichtje nog maar,
vertelt nu aan ons:
de Vrede wordt waar!*

Gebed dat we besluiten met het zingen van: Lied 463:3, 6, 7 en 8

Dagelijks leven
16 november 2018 door Hayarpi Tamrazyan
In deze moeilijke tijden...

Dank, Here God,
dat we hier samen mogen zijn,
in uw huis.
In de kerkzaal, bij de nevendienst,
samen met mensen thuis.
En we kunnen straks weer zo naar buiten,
en we hoeven amper bang te zijn.

Helaas is dat niet bij iedereen zo.
Daarom bidden we mee
met iemand als
Hayarpi Tamrazyan:

In deze moeilijke tijden.
Van wanhoop, van verdriet.
Hef ik mijn hoofd omhoog.
Voel ik Uw liefde in mijn hart.

In deze moeilijke tijden
 Van onbegrip, van boosheid.
 Hef ik mijn handen omhoog.
 En aanbid ik U in mijn hart.

In deze moeilijke tijden.
 Nu ik verlamd lijk te zijn
 Voel ik Uw vrede in mijn ziel
 Open ik mijn ogen voor Uw genade

U wil ik aanbidden
 Heel mijn leven lang
 U die mijn kracht bent
 In gebed, in gezang
 U blaast Uw adem weer in
 In mijn levenloze lichaam
 U veegt de tranen weg
 En brengt mij blijdschap en geluk

Zo bidden en zingen we samen: ...

DIENST VAN HET WOORD

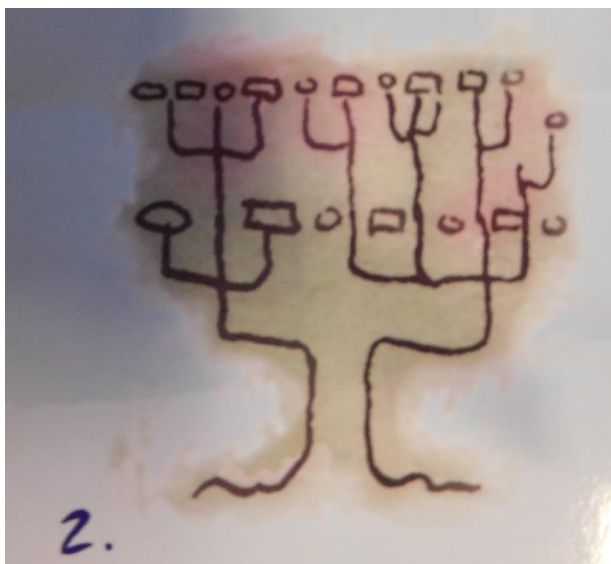
Gesprek met de kinderen

Op zoek naar een nieuwe leider.
 Wat is een leider?

We bespreken twee dingen van deze leider:

Hij komt uit Bethlehem

Hij stamt af van een oude familie.

We zingen met de kinderen: *'Geloof met me mee'*
De melodie wordt een keer voorgespeeld.

Het licht wordt door de kinderen meegenomen

Eerste Schriftlezing: Micha 4:8-10 en 5:1-4a

⁸En jij, wachttoren over de kudde, vesting van Sion,
jij zult je vroegere heerschappij herkrijgen,
aan jou, Jeruzalem, behoort het koningschap toe.

⁹Waarom schreeuw je nu?

Heb je dan geen koning meer,
of is je raadgever verdwenen,
dat je ineenkrimpt van pijn, als in barensood?

¹⁰Krimp ineen en schreeuw het uit, vrouwe Sion,
krimp ineen als een vrouw die baren moet.

Je zult de stad moeten verlaten
en gaan leven op het veld.

Je zult naar Babel gaan,
en daar zul je worden bevrijd,
uit de handen van je vijanden
worden vrijgekocht door de HEER.

...

⁵Uit jou, Betlehem in Efrata,
te klein om tot Juda's geslachten te behoren,
uit jou komt iemand voort die voor mij over Israël zal heersen.
Zijn oorsprong ligt in lang vervlogen tijden,
in de dagen van weleer.

²Totdat de vrouw die zwanger is haar kind heeft gebaard,
worden zijn broeders aan hun lot overgelaten.

Daarna zullen wie er nog over zijn
terugkeren naar de andere Israëlieten.
³Hij zal aantreden en hen als een herder weiden,
bekleed met de macht van de HEER, zijn God,
met de majesteit van diens verheven naam.
Zij zullen veilig wonen,
want hij zal heersen tot aan de einden der aarde,
⁴en hij brengt vrede.

We zingen: Lied 696:1 en 3 (uit: *Zangen van zoeken en zien*; melodie: 'O Little Town of Bethlehem')

Tweede Schriftlezing: Romeinen 8:22-23

22Wij weten dat de hele schepping nog altijd als in barensweeën zucht en lijdt. 23En dat niet alleen, ook wijzelf, die als voorschot de Geest hebben ontvangen, ook wij zuchten in onszelf in afwachting van de openbaring dat we kinderen van God zijn, de verlossing van ons sterfelijk bestaan.

We zingen: Lied 756:1, 6 en 7

Verkondiging

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

Eigenlijk kan ik er als man niks van zeggen: hoe het is om te baren en in barensood te zijn. Ik heb het zes keer meegemaakt. Maar als partner, echtgenoot, a.s. vader. En dat is toch anders dan de ervaring van de zwangere vrouw zelf. Die maakt het aan den lijve mee. En ervaart de pijn en de moeite zelf. En je doet het voor de baby die geboren wordt, voor het kind dat komt. Nieuw leven, toekomst, iets moois. Al gebied de eerlijkheid te zeggen, dat bevallingen ook wel eens niet goed gaan. En dat er geen levend kind van komt. Toch wordt het beeld van baren vaker gebruikt. Ook in de Bijbel. Door de pijn heen komt er toekomst. Keert een ellendige situatie om ten goede. Ik lees het bij Micha. Ik lees het in de brief aan de Romeinen. Bij Micha lopen teksten uit verschillen de situaties en tijden door elkaar heen. Er is de dreiging van het wegvoeren in ballingschap, vanuit je eigen vertrouwde omgeving. Gevangenschap in een vreemde omgeving onder een buitenlandse heerser. De Assyriërs namen de belangrijkste onderdanen uit het Noordelijke koninkrijk van Israël al mee. En nu dreigt het zelfde te gebeuren met de belangrijkste mensen uit het Zuidelijke koninkrijk: Juda. Micha komt naar voren als iemand die zegt waar het op staat. Ongezouten waarschuwt hij de leiders in Jeruzalem. Het is een kliek daar. Het zijn mensen waar je totaal niet op kunt bouwen. Om de dreiging van het grote Assyrië tegen te gaan, zijn ze voor hun eigen belangen opgekomen. Ze probeerden hun positie veilig te stellen door steekpenningen aan te nemen; door wat recht was krom te buigen; door landje pik van de arme boeren. Het zijn leiders die leven van 'halen, hebben en houden'. Ieder voor zich. Er is onrecht, ontrouw en onvrede. Ik moest denken aan wat ik gisteren in de krant las over managers van een bank die werkten bij een afdeling van het opkopen, reorganiseren, laten groeien en met winst weer verkopen van bedrijven. De managers streken de afgelopen twee jaar, los van hun normale beloning, 15 miljoen euro op. Gemiddeld gaat het daarmee om een extraatje van bijna een half miljoen euro per persoon per jaar.

En dan denk ik aan de mensen, ook in onze gemeente, die niet weten hoe ze rond moeten komen van hun uitkering. Of een klein inkomen door betaald werk. Elke maand weer puzzelen.

Micha is niet mals in zijn commentaar. Maar er wordt niet geluisterd. De bovenlaag wordt dan toch weggevoerd. Dat is een pijnlijk gebeuren. Ver van huis en haard. Er klinkt:

Heb je dan geen herder meer,

dat je ineenkrimpt van pijn, als in barensnood?

10Krimp ineen en schreeuw het uit, vrouwe Sion,

krimp ineen als een vrouw die baren moet.

Je zult de stad moeten verlaten

en gaan leven op het veld.

Je zult naar Babel gaan,

Maar zelfs dan is er nog hoop. Zelfs dan zijn er kansen op verandering, verbetering, ommekeer. En hoe klein ook: Micha heeft ook opbeurende woorden. Er komt een nieuwe leider:

2Totdat de vrouw die zwanger is haar kind heeft gebaar,

worden zijn broeders aan hun lot overgelaten.

Daarna zullen wie er nog over zijn

terugkeren naar de andere Israëlieten.

3Hij zal aantreden en hen als een herder weiden,

bekleed met de macht van de HEER, zijn God,

Er komt een nieuwe zwangerschap. Er zal een kind gebaar worden. Pijnlijk, maar het kind brengt een kentering ten goede. Het volk zal weer terug mogen gaan naar Jeruzalem. Daar zorgt de nieuwe leider voor.

In die tijd keek men uit naar een eigentijdse leider. Die in die tijd vrede en ontspanning brengt. En er zijn twee kenmerkende dingen:

1. Het kind wordt geboren in een kleine stad: Bethlehem. In de taal van de Bijbel betekent dat: Al ben je klein – er gebeurt wél wat! Onbeduidend, nietig, klein – klopt allemaal. Maar je telt mee! Je wordt super belangrijk!
2. Het kind komt niet als koning – dat woord wordt vermeden. Het kind komt juist als een herder. Geen koningsmantel past hem, maar een herdersjas.

Dat kleine en dat herderlijke schijnt door in Jezus Christus. Christenen hebben de woorden van Micha later op Jezus betrokken. Je ziet het in hem terug. Jezus is geen ééndagsvlieg, maar staat in een traditie van lang en ver. En deze leider komt niet uit de hoge kringen van het machtige Jeruzalem, de plek vol onrecht en misbruik. Maar uit het kleine Bethlehem. Niet uit de grote stad, maar uit het kleine gat.

Jezus is geen baas – koning, maar een herder – koning. Eentje die omziet naar mensen. En al helemaal naar die in de knel zitten. Jezus is een voorbeeld van hoe je over je eigen schaduw heen springt. Hoe je aan halen, hebben en houden voorbij komt en deelt. Bij de Bijbellesgroep van maandagavond kwamen een paar voorbeelden langs van inspirerende mensen die als nieuwe leiders zijn. Een leidinggevende die geen bevelen heeft, maar vraagt: wat heb je nodig om je werk goed te doen? Of een collega die aanbiedt om een dienst van je over te nemen als je naar een familielid in nood moet. En zo zijn er vast meer.

Maar er is nog zoveel dat niet goed gaat. En het kan ook lang duren voor het veranderd en verbeterd. Denk aan de woorden uit de Romeinenbrief. Weer dat beeld van de komst van een kind. Dat is soms wachten en wachten. Een zwangerschap duurt soms lang, ook al zijn het negen maanden. En die draagtijd kan zwaar zijn. Net als de uiteindelijke bevalling. Zuchten

en zweten. Kermen en krijzen. Barensweeën. Maar dan komt de verlossing. Er komt nieuw leven. Een nieuw begin.

Ooit, ergens (van Andrea Schwarz)

*ooit
ergens*

*een mens
door God
aangeraakt*

*en
niets is meer zo
als het nu eenmaal was*

*een kind
een voederbak
een stal*

*onaanzienlijk
onbelangrijk
onbetekenend*

*nu
vandaag
hier
en*

*niets zal meer zijn
zoals het is*

Amen.

Meditatief moment: orgelspel 'Vom Himmel hoch da komm ich her' (LB 469), Johann Pachelbel (1653-1706)

We zingen: Lied 498:1, 2 en 3

DIENST VAN DE TAFEL VAN DE HEER

Update Tussenspel

We gedenken Margje van Wijngaarden-Eijkelestam (staande)
We luisteren naar de melodie van Lied 730, 'Heer herinner U de namen ...'

Gebeden: dankgebed – voorbeden – stil gebed

Dankgebed:
Stil gebed

GEEN ONZE VADER

Nodiging

Delen van de bloemengroeten

Intussen komen de kinderen van de nevendienst terug

Inzameling van de gaven:

Eerste collecte (zwarte zak):

Tweede Collecte (groene zak): is bestemd voor het werk van de kerk.

Orgelspel: Pastorale, Berger (18e eeuw)

Zingen van een geloofsbelijdenis (staande): Lied 344

Beurtspraak:

v.: De HEER zal met u zijn!

a.: *De Heer zal u bewaren!*

v.: Verheft uw harten!

a.: *We hebben ze tot de Heer geheven.*

v.: Zegenen wij de HEER, onze God!

a.: *Goed is het en passend!*

Tafelgebed:

U komt onze dank toe,

HEER onze God,

overal en altijd,

door Jezus, onze Heer.

Want veelbelovend is uw Woord:

een stad, een land, van vrede

voor de mensen,

dat hebt Gij ons beloofd
 en dat is ons bevestigd
 in Jezus, uw Zoon,
 de eerstgeborene van uw toekomst.
 Daarom, HEER onze God,
 stemmen wij van harte in
 met het lofgezag van allen
 die om uw troon staan,
 van aartsvaders en profeten,
 van apostelen en martelaren,
 van alle zieners en zangers,
 en zingen wij U toe:

We zingen: Lied 405:1

v.: Gezegend zijt Gij, God onze Vader,
 en gezegend is Jezus die komt in uw Naam.
 Want in Hem kwam uw Rijk ons nabij:
 Hij was in levenden lijve
 uw wil en uw heil
 en bezaaide uw aarde
 met woorden en wonderen
 van liefde en hoop.
 Laat uw Geest zijn woorden vervullen,
 nu wij doen wat Hij ons opdroeg:
 Hij heeft in de nacht van de overlevering
 het brood genomen,
 daar de dankzegging over uitgesproken,
 het gebroken en aan zijn discipelen gegeven,
 en gezegd:
 Neemt en eet,
 dit is mijn lichaam dat voor u gegeven wordt,
 doet dit tot mijn gedachtenis.

Zo heeft Hij ook de beker genomen,
 daar de dankzegging over uitgesproken,
 hem rondgegeven
 en gezegd:
 Drinkt allen daaruit,
 deze beker is het nieuwe verbond in mijn bloed
 dat voor u en voor velen vergoten wordt
 tot vergeving van zonden.
 Doe dit, zo dikwijls u die drinkt,
 tot mijn gedachtenis.
*a.: Zijn dood gedenken wij,
 Zijn opstanding belijden wij,
 Zijn toekomst verwachten wij.
 Maranatha!
 O Heer, kom!*

We bidden het Onze Vader

We wensen elkaar de vrede van Christus toe

Uitdelingswoorden

Jezus neemt het **brood** in zijn handen.

Hij dankt God voor het eten.

Hij breekt het brood in stukjes
en deelt het uit.

Hij zegt:

"Neem dit brood en eet ervan.

Het is mijn lichaam.

Zo geef Ik mijn leven aan jullie."

Neem en eet!

Dan neemt Hij de beker met **wijn**

en dankt God.

Hij geeft de beker door aan zijn leerlingen.

Hij zegt:

"Neem deze beker en drink eruit.

Het is mijn bloed.

Zo geef Ik mijn leven aan jullie.

Je zonden worden nu vergeven.

Je hoort helemaal bij God."

Neem en drink.

Gemeenschap van brood en beker (In de tinnen beker zit druivensap).

Tijdens de gemeenschap luisteren we naar orgelspel: '*Christus der ist mein Leben*' (Nu daagt het in het oosten), (LB 444), Johann Pachelbel (1653-1706)

Dankgebed

Wie dat wil kan de kinderen uit de crèche ophalen.

AAN HET EINDE

We zingen (staande) slotlied: Lied 466: 2 en 3

Uitzending

Zegen

Gemeentezang: *Amen, amen, amen!* (Lied 431C)

Orgelspel: '*Christus der ist mein Leben*' (Nu daagt het in het oosten), (LB 444), J. G. Walther (1684-1748)

Inzameling van de gaven bij de uitgang voor het onderhoud van het kerkgebouw